

Role of libraries of the Institute for the Intellectual Development of Children and Young Adults in the transmission of Intangible Cultural Heritage

Abstract

The aim of this research is to determine the amount of intangible cultural heritage (ICH) transmission by means of the libraries of the Institute for the Intellectual Development of Children and Young Adults in the five studied provinces. Herein, intangible cultural heritage fields involve all the Iran's registered elements by UNESCO as well as the Cultural Heritage, Handicrafts and Tourism Organization of Iran as intangible cultural heritage list of the country. Those fields include 5 main issues and 78 side issues. Our research population consists of all the libraries of the Institute for the Intellectual Development of Children and Young Adults during 2006-2015 in the following provinces: Tehran, Razavi Khorasan, Isfahan, East Azerbaijan and Hamadan. Data collection are performed through Researcher's checklist filled by the employees of the Vice-Chancellor in Research Affairs of Institute and Descriptive-survey research method is used for analyzing the data. Research indicators show that the largest share of library lending resources in the field of ICH (25/3 %) referred to 2006 while the smallest share (1/12 %) was in 2014. From the elements of ICH points of view, Oral literature with 52/4%, Mosaic on wood and Etching with 14/5% and Nature and entertainment with 8/8% were the major subjects of library loan tables compared to other subjects. Among the 44 public services in the libraries of the Institute for the Intellectual Development of Children and Young Adults in the five provinces under studied, introducing the land with 8/4%, storytelling with 7/6% and painting with 7/5% were the most attractive subjects for users.

Keywords: Library, Institute for the Intellectual Development of Children and Young Adults, Intangible Cultural Heritage, Iran

نقش کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در انتقال میراث

فرهنگی ناملموس

(مطالعه موردی: استان‌های تهران، اصفهان، خراسان رضوی، آذربایجان شرقی، همدان)

فهیمة باب الحوائجی^۱

هدی عابدی^۲

ربابه منصور کیایی^۳

چکیده

هدف از تحقیق حاضر شناسایی میزان انتقال میراث فرهنگی ناملموس در کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در استان‌های مورد مطالعه می‌باشد. در این تحقیق کلیه آثار ثبت شده از ایران در حوزه میراث فرهنگی ناملموس، یونسکو و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان میراث فرهنگی ناملموس ایران تعریف شد. این موضوع‌ها شامل ۵ حوزه اصلی و ۷۸ موضوع فرعی می‌شوند.

جامعه پژوهش حاضر را کلیه کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان‌های آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، تهران، اصفهان و همدان تشکیل می‌دهند. برای جمع‌آوری داده‌ها از سیاهه واریسی محقق ساخته که کارمندان معاونت پژوهشی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تکمیل گردید استفاده شده است و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحقیق پیمایشی توصیفی-تحلیلی استفاده شده است.

شاخص‌های پژوهش نشان می‌دهد که بیشترین سهم امانت منابع در حوزه میراث فرهنگی ناملموس با ۲۵/۳ درصد در سال ۲۰۰۶ بوده است و کمترین درصد از سهم امانت مربوط به سال ۲۰۱۴ با ۱/۱۲ درصد می‌باشد. موضوع ادبیات شفاهی با ۵۲/۴۳ درصد، معرق‌کاری روی چوب و قلم‌زنی با ۱۴/۵ درصد و طبیعت و سرگرمی با ۸/۸۲ درصد از مهم‌ترین موضوعات به امانت رفته از کل موضوع‌های

۱. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران؛

۲. دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران؛

abedi@ama-co.com

۳. دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران؛

مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس در کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۵ استان مورد مطالعه بوده‌اند (۲۰۰۶-۲۰۱۵ میلادی). از میان ۴۴ فعالیت "خدمات عمومی" اجرا شده در کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ۵ استان مورد مطالعه، معرفی سرزمین با ۸/۴۳ درصد، قصه‌گویی با ۷/۵۷ درصد و نقاشی با ۷/۴۹ درصد بیشترین تأثیر را در جذب کاربران داشتند.

کلیدواژگان: کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، میراث فرهنگی، میراث فرهنگی ناملموس.

مقدمه

تمدن بشری مجموعه‌ای از دستاوردهای مادی و ناملموس انسان‌ها است که هیچکدام بدون دیگری، تولید و ایجاد نمی‌شود. میراث فرهنگی ناملموس یا میراث ناملموس، آن بخشی از دستاوردهای تمدن‌ها است که به آنها هویت می‌بخشد. میراث فرهنگی ناملموس به جنبه‌های غیرفیزیکی یک فرهنگ اطلاق می‌شود و اغلب آداب و رسوم جامعه در یک دوره زمانی را در بر می‌گیرد، یا راه و روش رفتار در جامعه که معمولاً قوانین رسمی عمومی برای کارکرد در یک فضای فرهنگی خاص هستند. به عبارت دیگر میراث ناملموس شامل بخشی از فرهنگ است که به شکل شفاهی و سینه به سینه به ارث رسیده است. این موارد شامل ارزش‌های اجتماعی، سنت‌ها، آداب و رسوم و روش‌ها، باورهای زیبایی‌شناسانه و ناملموس، بیان هنری، زبان و دیگر جنبه‌های کارکردهای انسانی است. به طور کلی حفظ میراث ناملموس دشوارتر از حفظ میراث فرهنگی مادی است. میراث فرهنگی ناملموس به موضوعات و مسائلی گفته می‌شود که قابل اندازه‌گیری با موازین کمی نیست و به آسانی نمی‌توان آنها را مقایسه و ارزیابی کرد. مانند معتقدات، ضوابط خویشاوندی، زبان، هنر، ادبیات، رسوم و ... این موارد در واقع هویت فرهنگی یک جامعه را تشکیل می‌دهد و بالطبع از دست دادن یا به عاریت گرفتن اصول تشکیل دهنده آن ضایعه‌ای است که می‌تواند هویت یک گروه اجتماعی را تغییر دهد.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در سال ۱۳۴۴ تأسیس شد. تأسیس کانون بیش از هر چیز زاده تحولات اجتماعی بود. فقر شدید در حوزه تولیدات فرهنگی کانون، افزایش تعداد باسوادان و به تبع آن تشدید نیاز به محصولات فرهنگی عواملی بودند که هم‌انگیزه تأسیس

کانون در سطح ملی و بین‌المللی شدند. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان از طریق بیش از ۸۵۰ مرکز فرهنگی ثابت، سیار شهری، سیار روستایی و پستی در سراسر ایران و با ارایه فعالیت‌های فرهنگی، هنری با مخاطبین کودک و نوجوان خود ارتباطی چهره به چهره و نزدیک برقرار می‌کند. مربیان کانون در این مراکز که کتابخانه‌هایی با روش باز در آن قرار گرفته است علاوه بر امانت دادن کتاب به ارائه ۴۰ عنوان فعالیت فرهنگی هنری می‌پردازد. قصه‌گویی، شعر خوانی، نمایش عروسکی، پخش فیلم، تهیه روزنامه‌دیواری، کتابخوانی، نقاشی، سفالگری، تکه چسبانی، گفت‌وگوهای آزاد و ... از آن جمله است. از سویی دیگر آثار فرهنگی، ادبی و هنری تولید شده در این نهاد مخاطبین گسترده‌ای را در سراسر کشور تحت پوشش خود قرار می‌دهد. انتشار ۱۴۰ عنوان کتاب با شمارگانی بیش از ۳ میلیون در سال، تولید هزاران دقیقه فیلم‌های کوتاه، بلند، زنده، مستند و پویانمایی، تولید ده‌ها عنوان نوار موسیقی، نمایش عروسکی، سرگرمی‌های سازنده و اسباب‌بازی و نرم‌افزارهای آموزشی رایانه‌ای از آن جمله به شمار می‌روند.

در عین حال فعالیت‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تنها به داخل ایران محدود نمی‌شود بلکه همکاری‌های وسیع کانون با نهادهای بین‌المللی و حضور گسترده آثار اعضا و تولیدات فرهنگی و هنری در رقابت‌های هنری جهان از فعالیت‌های بین‌المللی کانون به شمار می‌رود^۱ (ویکی پدیا، ۱۳۹۹).

سازمان علمی و فرهنگی سازمان ملل متحد، یونسکو، در سی و دومین نشست خود در سال ۲۰۰۳ میلادی در پاریس، به دلیل اسناد متعدد بین‌المللی موجود در زمینه حقوق بشر، پیمان بین‌المللی حقوق اقتصادی اجتماعی و فرهنگی، حقوق مدنی و سیاسی و اهمیت میراث فرهنگی ناملموس به عنوان انگیزه اصلی تنوع فرهنگی و ضامن توسعه پایدار، حفظ تنوع فرهنگی، وابستگی متقابل ریشه‌دار میان میراث فرهنگی ناملموس و میراث فرهنگی و طبیعی ملموس و با در نظر گرفتن جریان جهانی شدن و تغییر شکل اجتماعی، که موجب زوال و کم‌رنگ شدن و تخریب میراث ناملموس می‌شود و با توجه به فقدان منابع لازم برای حراست از این میراث بشری و با توجه به نقش ارزنده میراث فرهنگی ناملموس به عنوان یکی از عوامل نزدیکتر نمودن انسان‌ها به یکدیگر و تضمین تبادل و درک متقابل در میان آنها، با هدف

1. www.kanoonparvash.com

تضمین دوام میراث ناملموس و نیز احیای جنبه های مختلف اقدام به آغاز ثبت میراث ناملموس بشریت نمود.

از طرفی، در دوران صنعتی و پسا صنعتی با مباحث استعمار و سلطه، جهانی سازی و توسعه گردشگری، به فرهنگ های بومی و سنتی آسیب جدی وارد شده است. ملت های جهان سوم در عرصه فرهنگ با تهاجمی سازمان یافته مواجه بوده اند و این تهاجم فرهنگی به عنوان بخشی مکمل در جهت تعمیق هر چه بیشتر نفوذ کشورهای غربی و نظام سرمایه داری به کار گرفته شده و جهان را به سوی تک فرهنگی هدایت کرده است.

ظهور میراث فرهنگی ناملموس در درون سنت های اجتماعی و فرهنگی جوامع و گروه ها به عنوان رکن اصلی هویت فرهنگی است که از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و این روند انتقال باعث آسیب دیدگی آن می شود. ماهیتاً چنین میراثی به سه دلیل مستعد آسیب پذیری هستند: الف) همیشه قابل مشاهده نیستند و به همین دلیل به مرور زمان کمتر مورد توجه قرار گرفته و احتمال دارد فراموش شود؛

ب) وجود این میراث به موفقیت و نوع انتقال از یک نسل به نسل دیگر وابسته است؛

ج) شرایطی که این انتقال باید انجام شود، معمولاً مورد تهدید قرار می گیرد.

بعضی از فرهنگ ها و سنن اجتماعی که هویت مردم را تشکیل می دهند با توجه به روندهایی مانند جهانی سازی، استاندارد کردن فرهنگ ها، درگیری های نظامی، مهاجرت های روستایی - شهری، گردشگری انبوه مهار نشده، مهاجرت، آسیب دیدگی محیط فرهنگی و فقدان منابع حفاظت، معمولاً مورد تهدید قرار می گیرند.

در حال حاضر ۳۲۷ اثر در فهرست میراث فرهنگی ناملموس جهان، ثبت شده است، ۱۰ اثر ثبت شده ایران شامل نوروز که به صورت مشترک با کشورهای آذربایجان، هند، قرقیزستان، پاکستان، ترکیه و ازبکستان به ثبت رسیده، ردیف موسیقی ایران، موسیقی سنتی بخشی های خراسان، آیین های پهلوانی و زورخانه ای، تعزیه، هنر نمایش مذهبی، مهارت های سنتی فرش بافی استان فارس، مهارت های سنتی فرش بافی کاشان، نقالی، هنر داستان گویی - نمایشی ایرانی، مهارت های سنتی لنج سازی و لنج رانی در خلیج فارس، مراسم قالی شویان مشهد اردال می باشد (میراث جهانی، ۱۳۹۹).

در این راستا، پژوهش حاضر تلاش دارد تا میزان موفقیت کتابخانه های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان را در انتقال میراث فرهنگی ناملموس ایران ارزیابی نماید.

تعاریف عملیاتی

میراث فرهنگی ناملموس: در این تحقیق کلیه آثار ثبت شده از ایران در حوزه میراث فرهنگی ناملموس، در یونسکو و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عنوان میراث فرهنگی ناملموس ایران تعریف شد. این موضوعها شامل ۵ حوزه اصلی و ۷۸ موضوع فرعی می‌شوند.

سوالات پژوهش

۱. میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی در کتابخانه‌های مورد بررسی و سال‌های مورد نظر چقدر است؟
۲. میزان منابع به امانت رفته با توجه به حوزه‌های مختلف موضوعی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس چگونه بوده است؟
۳. میزان منابع به امانت رفته و شاخص‌ترین آنها در زمینه میراث فرهنگی ناملموس با توجه به استان‌ها چگونه بوده است؟
۴. شاخص‌ترین حوزه‌های موضوعی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس در کتابخانه‌های مورد بررسی چه میزان است؟
۵. تا چه میزان کتابخانه‌های مورد بررسی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس از فعالیت‌های «خدمات عمومی» بهره می‌برند؟
۶. شاخص‌ترین فعالیت «خدمات عمومی» در کتابخانه‌های کانون با توجه به فراوانی استفاده کاربران در استان‌های مورد مطالعه چگونه بوده است؟

فرضیه‌های پژوهش

- فرضیه اول: بین استان‌های مورد بررسی در میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس تفاوت معناداری وجود دارد.
- فرضیه دوم: بین استان‌های مورد بررسی در میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس تفاوت معناداری وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر به روش استنادی و پیمایشی تحلیلی انجام شده است. جامعه آماری این تحقیق را کلیه کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در پنج استان آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، تهران، اصفهان و همدان تشکیل می‌دهند و از نمونه‌گیری استفاده نشده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از سیاهه واریسی محقق ساخته استفاده شده و پژوهشگران سیاهه را با استعلام از معاونت پژوهشی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان تکمیل نموده و نهایتاً برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار استنباطی استفاده شده است.

پیشینه پژوهش

گانگلانگ (۲۰۰۷) در مقاله‌ای تحت عنوان "رویکرد اجتماعی حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس در کتابخانه‌ها" به حفاظت میراث فرهنگی ناملموس به عنوان یکی از وظایف عمده توسط کتابخانه‌ها پرداخته است؛ همچنین تأکید دارد که کتابخانه‌ها به تنهایی یک سهم در حفظ میراث فرهنگی ناملموس دارند و نتیجه می‌گیرد که کتابخانه‌ها با همکاری همه اقشار جامعه می‌توانند این کار را به‌خوبی انجام دهند.

مو (۲۰۰۸) در پژوهشی تحت عنوان «نقش کتابخانه‌ها در حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس» به اهمیت معرفی حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس اشاره می‌کند و نقش کتابخانه‌ها را در حفاظت و انتقال میراث فرهنگی ناملموس بحث و نتیجه‌گیری می‌کند که کتابخانه‌ها با بهره‌برداری و تنظیم میراث فرهنگی ناملموس باید فرهنگ زندگی را عینیت بخشند و به تولید و حفاظت از سیستم فرهنگ ناملموس پردازند و در این زمینه توسعه و تبلیغات را به طور کارآمد انجام دهند.

میفنگ (۲۰۰۸) در مقاله‌ای با عنوان «نقد و بررسی متون در حفاظت و سودمندی میراث فرهنگی ناملموس» به نقد و بررسی متون چینی میراث فرهنگی ناملموس پرداخته که از موضوعات داغ در حوزه پژوهش می‌باشد. از طریق تجزیه و تحلیل مستندات چینی این مقاله خلاصه‌ای از تحقیقات چین راجع به حفاظت و نگهداری میراث فرهنگی ناملموس را در شش جنبه بطور مستدل بیان می‌کند، همچنین به کاستی‌های موجود و رو به رشد در این زمینه

پرداخته و در نهایت پیشنهاداتی آموزنده در این زمینه ارایه می‌کند.

چنگ (۲۰۰۹) در مقاله‌ای با عنوان «حفاظت از میراث ناملموس در مناطق اقلیتی و عملکرد کتابخانه‌های دانشگاهی...» به طور خاص به میراث فرهنگی ملی فراوان ایالت غربی هونان می‌پردازد. او با اشاره به توسعه سریع اقتصادی و شتاب شهرنشینی، به بحران فرهنگ ملی می‌پردازد و از فعالیت‌های زیادی که دولت‌های محلی برای حفاظت فرهنگ انجام داده‌اند نام می‌برد مانند تقویت قانون، شناساندن میراث فرهنگی ملی، تولید کتاب، آگهی و حمایت از میراث... کتابخانه‌های دانشگاهی منطقه‌ای نیز نقش مثبتی در حوزه‌های اقلیتی دارند، مانند تشدید تبلیغات و آموزش، تولید منابع و مستندات، خدمت به آگاهی‌رسانی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس، پژوهش و ...

میننگ (۲۰۱۱) همچنین در مقاله‌ای تحت عنوان "مسئولیت و وظایف کتابخانه‌ها در حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس" موقعیت کلی حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس در کشورهای جهان و وضعیت موجود میراث فرهنگی ناملموس در چین را توصیف می‌کند و به ارائه شاخص‌هایی در چگونگی نقش کتابخانه‌ها در حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس چین می‌پردازد.

اکولم (۲۰۱۱) در مقاله‌ای با عنوان «نگهداری میراث فرهنگی: نقش استراتژیک علم کتابداری و اطلاع‌رسانی در جنوب شرقی نیجریه» بعد از بیان اهمیت میراث فرهنگی و نقش کتابخانه‌ها در نگهداری آن به شاخص‌هایی چون آموزش کتابداران، فراهم آوری زیرساخت‌ها، بودجه کافی، شرایط نگهداری منابع کتابخانه، پهنای اینترنت، نقش جمعیت‌های محلی در یکپارچگی میراث فرهنگی ناملموس جامعه، اشاره می‌کند.

میهای (۲۰۱۳) در مقاله‌ای با عنوان «مطالعه زیرساخت شاخص‌های پایگاه داده‌های میراث فرهنگی ناملموس: کتابخانه‌های دانشگاهی منطقه‌ای» نتیجه‌گیری می‌کند که کتابخانه‌های دانشگاهی محلی جایگاهی مهم در انتقال میراث فرهنگ محلی از طریق غنی‌سازی پایگاه داده‌ها توسط شاخص‌های میراث فرهنگی دارند. ساختار و ویژگی‌های میراث فرهنگی ناملموس در پایگاه داده‌ها می‌تواند کتابخانه‌های محلی را تقویت سازد و میراث فرهنگی ناملموس می‌تواند در کتابخانه منطقه تازو، در ده طبقه رده‌بندی شود. این طبقات از رویکرد اجتماعی با استفاده از ابزارهای متنوع جمع‌آوری می‌شوند.

نا (۲۰۱۳) در مقاله‌ای با عنوان «عملکرد کتابخانه در حفاظت میراث فرهنگی ناملموس» با شمارش میراث‌های فرهنگی ناملموس کشور چین مانند اپرای شهر پکن، طب سوزنی، بازی سایه‌ها و... مسئولیت کتابخانه‌ها را در نگهداری و حفظ این آثار در عصر ارتباطات فرهنگی بیان می‌کند و با تشریح میراث فرهنگی ناملموس و ویژگی‌های آن، از عملکرد کتابخانه‌ها در حفاظت این میراث بحث می‌شود.

یافته‌های پژوهش

منابع کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در استان‌های مورد مطالعه براساس رده‌بندی دهدهی دیویی طبقه‌بندی شده‌اند و از آن جهت که می‌توان از این کتابخانه‌ها بر اساس رده‌بندی دیویی گزارش گرفت موضوعات عمده مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس بر اساس رده‌بندی دیویی از نرم‌افزار کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استخراج شد. در پاسخ به پرسش اول: "میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی در کتابخانه‌های مورد بررسی و سال‌های مورد نظر چقدر است؟"

جدول ۱- میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس در استان‌های مورد بررسی با تفکیک سال

استان‌های مورد مطالعه	تهران	اصفهان	آذربایجان شرقی	همدان	خراسان رضوی
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۰۶	۷۷۷۶	۴۱۷۳	۱۱۹۵	۱۳۹۶۳	۲۷۷۷۹
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۶	۶۶۴	۳۴۵	۴۳	۳۲۲	۶۴۲
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۶	۸,۵۴	۸,۲۷	۳,۶۰	۲,۳۱	۲,۳۱
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۰۷	۳۹۱۶۹۳	۲۳۸۷۶۹	۷۳۲۵۶	۹۹۸۲۶	۱۳۵۳۴۰
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۷	۲۶۰۱۸	۲۵۴۰	۴۰۵	۴۱۵	۵۴۶
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۷	۶,۶۴	۱,۰۶	۰,۵۵	۰,۴۲	۰,۴۰
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۰۸	۵۵۷۶۸۳	۳۸۷۳۱۰	۷۳۵۸۶	۱۲۶۷۲۳	۱۷۷۷۸۹

استان‌های مورد مطالعه	تهران	اصفهان	آذربایجان شرقی	همدان	خراسان رضوی
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۸	۸۱۵۲	۹۱۲۸	۹۶	۱۱۴	۲۴۰
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۸	۱,۴۶	۲,۳۶	۰,۱۳	۰,۰۹	۰,۱۳
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۰۹	۵۸۹۴۹۹	۳۸۵۹۵۷	۷۵۶۱۸	۸۳۰۹۲	۱۵۹۹۵۲
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۹	۲۹۲۶	۶۳۷۹	۲۴۶	۱۳	۳۶۳
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۰۹	۰,۵۰	۱,۶۵	۰,۳۳	۰,۰۲	۰,۲۳
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۱۰	۵۴۵۳۱۳	۳۳۶۱۰۴	۹۳۵۵۱	۸۸۴۱۸	۱۳۵۸۱۹
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۰	۳۱۳۸	۵۲۰۸	۴۳۵	۹۰۶	۹۰۳
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۰	۰,۵۸	۱,۵۵	۰,۴۶	۱,۰۲	۰,۶۶
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۱۱	۵۶۱۹۳۵	۳۹۶۱۶۷	۷۸۷۲۶	۱۳۳۴۶۷	۱۳۵۸۱۹
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۱	۸۱۵۱	۷۹۷۵	۱۸۶	۲۰۹	۲۱۶
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۱	۱,۴۵	۲,۰۱	۲۴,	۰,۱۶	۰,۱۶
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۱۲	۶۰۵۹۳۲	۴۳۵۵۲۶	۹۰۹۶۶	۱۴۴۷۸۰	۲۰۶۷۶۷
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۲	۲۲۲۱	۳۲۲۵	۱۱۰	۱۷۶	۶۸۲
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۲	۰,۳۷	۰,۷۴	۰,۱۲	۰,۱۲	۰,۳۳
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۱۳	۶۲۲۰۴۶	۴۵۳۴۲۹	۱۰۷۷۵۹	۱۴۵۲۷۲	۲۲۴۳۹۹

استان‌های مورد مطالعه	تهران	اصفهان	آذربایجان شرقی	همدان	خراسان رضوی
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۳	۳۷۴۳	۱۲۹۴	۱۷	۳۴	۴۷۶
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۳	۰,۶۰	۰,۲۹	۰,۰۲	۰,۰۲	۰,۲۱
کل منابع به امانت رفته در سال ۲۰۱۴	۳۴۵۳۸۶	۳۱۷۳۸۷	۶۴۲۰۱	۹۷۲۲۲	۱۶۴۲۸۶
منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۴	۱۵۲۱	۱۸۷۴	۷	۶۰	۲۷
درصد منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس سال ۲۰۱۴	۰,۴۴	۰,۵۹	۰,۰۱	۰,۰۶	۰,۰۲

همان‌گونه که در جدول شماره امشاهده می‌شود میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس به تفکیک سال در کتابخانه‌های مورد نظر آمده است که بیانگر آن است بیشترین درصد منابع به امانت رفته مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس مربوط به استان تهران در سال ۲۰۰۶ میلادی به میزان ۸/۵۴ درصد می‌باشد و کمترین درصد امانت منابع مربوط به میراث فرهنگی ناملموس به استان آذربایجان شرقی در سال ۲۰۱۴ با ۰/۱ درصد می‌باشد. یک سیر تقریباً نزولی در تمامی استان‌های مورد مطالعه در میزان درصد منابع مرتبط به امانت رفته مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس در فاصله بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۴ مشاهده می‌گردد. در کل سال ۲۰۰۶ با ۲۵/۰۳ درصد امانت منابع میراث فرهنگی ناملموس از کل منابع بیشترین سهم را در انتقال میراث فرهنگی ناملموس داشتند و کمترین سهم مربوط به سال ۲۰۱۴ با ۱/۱۲ درصد می‌باشد. از نظر درصد سهم استان‌ها در انتقال میراث فرهنگی ناملموس در کل سال‌های مورد مطالعه استان تهران با ۲۰/۵۸ درصد رتبه اول را به خود اختصاص می‌دهد و استان‌های اصفهان با ۱۸/۵۲ درصد، استان آذربایجان شرقی با ۵/۳۶ درصد، استان همدان با ۵/۲۴ درصد و استان خراسان رضوی با ۴/۴۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

در پاسخ به پرسش دوم: "میزان منابع به امانت رفته با توجه به حوزه‌های مختلف موضوعی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس چگونه بوده است؟"

جدول ۲- میزان منابع به امانت رفته در حوزه های مختلف موضوعی (میراث فرهنگی ناملموس)

به تفکیک استان

حوزه های موضوعی مربوط به میراث فرهنگی ناملموس	فراوانی استان تهران	درصد فراوانی استان تهران	فراوانی استان اصفهان	درصد فراوانی استان اصفهان	فراوانی استان آذربایجان شرقی	درصد فراوانی استان آذربایجان شرقی	فراوانی استان همدان	درصد فراوانی استان همدان	فراوانی استان خراسان	درصد فراوانی استان خراسان
ادبیات شفاهی	۲۸۶۹۶	۵۱,۶۷	۲۶۲۴۱	۵۹,۹۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰
قالی شویان مشهد اردهال و ...	۴۹۶۱	۸,۹۳	۴۲۱۰	۹,۶۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰
موسیقی آوازی	۳	۰,۰۱	۰	۰,۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
هنرهای نمایشی در ایران	۰	۰,۰۰	۰	۰,۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
خیمه شب بازی	۴۰۳	۰,۷۳	۲۱۶	۰,۴۹	۹	۰,۵۷	۰	۰	۰	۰
نقالی در ایران	۹۷	۰,۱۷	۳۴	۰,۰۸	۱	۰,۰۶	۰	۰	۰,۸۶	۱۶
طبیعت و سرگرمی	۵۰۳۳	۹,۰۶	۳۳۷۱	۷,۷۰	۳۴۷	۲۱,۹۵	۰	۰	۲۶,۶	۴۹۴
ورزش های سنتی	۱۶۰	۰,۲۹	۵۶	۰,۱۳	۱۱	۰,۷	۰	۰	۳,۷۷	۷۰
نوروز و آداب و رسوم	۱۷۹۶	۳,۲۳	۷۴۸	۱,۷۱	۴۱	۲,۵۹	۵۵	۲,۶۸	۱۰,۹	۲۰۳
ادبیات شفاهی کودکان	۳۱۰۸	۵,۶۰	۳۳۹۲	۷,۷۵	۱۷۹	۱۱,۳۲	۴۱۴	۲۰,۱۹	۵۰,۳	۹۳۳
تقویم سنتی	۱۲۶۰	۲,۲۷	۷۴۶	۱,۷۱	۲	۰,۱۳	۰	۰	۰,۰۵۴	۱
تقویم هجری شمسی و ستاره شناسی	۱۶۴	۰,۳۰	۷۲	۰,۱۶	۱۲	۰,۷۶	۱۵	۰,۷۳	۲,۸۶	۵۳
آب درمانی و گیاه درمانی	۱۱۵۴	۲,۰۸	۰	۰,۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
نازک کاری	۰	۰,۰۰	۰	۰,۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
معرق کاری روی چوب و قلم زنی	۸۳۶۱	۱۴,۸۸	۴۴۸۵	۱۰,۲۵	۹۳۸	۵۹,۳۳	۱۵۲۰	۷۴,۱۱	۰	۰
قالی بافی و فرش بافی ...	۴۳۶	۰,۷۹	۱۸۰	۰,۴۱	۴۱	۲,۵۹	۴۷	۲,۲۹	۴,۵۸	۸۵
جمع	۵۵۵۳۲	۱۰۰	۴۳۷۵۱	۱۰۰	۱۵۸۱	۱۰۰	۲۰۵۱	۱۰۰	۱۸۵۵	۱۰۰

همان گونه که در جدول ۲ مشاهده می شود بیشترین فراوانی میزان منابع به امانت رفته در حوزه های موضوعی مختلف مربوط به میراث فرهنگی ناملموس به ترتیب مربوط به استان

تهران، اصفهان، همدان، خراسان و آذربایجان شرقی می‌باشد.

پاسخ پرسش سوم : میزان منابع به امانت رفته و شاخص‌ترین آنها در زمینه میراث فرهنگی ناملموس با توجه به استان‌ها چگونه بوده است؟

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود بیشترین درصد فراوانی میزان منابع امانت رفته در زمینه میراث فرهنگی ناملموس در استان تهران موضوع ادبیات شفاهی با ۵۱/۶۷ درصد، معرق‌کاری روی چوب و قلمزنی با ۱۴/۸۸ درصد و طبیعت و سرگرمی‌ها و ورزش‌های سنتی با ۹/۰۶ درصد می‌باشد. استان اصفهان نیز موضوع‌های ادبیات شفاهی با ۵۹/۹۸ درصد، معرق‌کاری روی چوب و قلمزنی با ۱۰/۲۵ درصد و قالی شویان مشهد اردهال و... با ۹/۶۲ درصد به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را به خود اختصاص داده‌اند. در استان آذربایجان شرقی نیز موضوع‌های مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس به امانت رفته با اندکی تغییر به ترتیب معرق‌کاری روی چوب و قلمزنی با ۵۹/۳۳ درصد، طبیعت و سرگرمی‌ها و ورزش‌های سنتی با ۲۱/۹۵ درصد و ادبیات شفاهی کودکان با ۱۱/۳۲ درصد از پررنگ‌ترین منابع میراث فرهنگی ناملموس به امانت رفته بودند. در استان همدان موضوع معرق‌کاری روی چوب و قلمزنی با ۷۴/۱۱ درصد، ادبیات شفاهی کودکان با ۲۰/۱۹ درصد و نوروز و آداب و رسوم با ۲/۶۸ درصد بیشترین درصد موضوع‌های مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس را به خود اختصاص دادند. مهم‌ترین موضوع‌های به امانت رفته در استان خراسان رضوی با ۵۰/۰۳ درصد در ادبیات شفاهی کودکان، ۲۶/۶ درصد در موضوع طبیعت و سرگرمی‌ها و ورزش‌های سنتی و ۱۰/۹ درصد در نوروز و آداب و رسوم بوده است.

در پاسخ به پرسش چهارم : شاخص‌ترین حوزه‌های موضوعی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس در کتابخانه‌های مورد بررسی چه میزان است ؟

شاخص‌ترین حوزه‌های موضوعی در کتابخانه‌های مورد بررسی موضوع ادبیات شفاهی با ۵۲/۴۳ درصد، قلمزنی، معرق‌کاری روی چوب و قلمزنی با ۱۴/۵ درصد و طبیعت و سرگرمی و ورزش‌های سنتی با ۸/۸۲ درصد می‌باشند.

در پاسخ به پرسش ۵ تا چه میزان کتابخانه‌های مورد بررسی در زمینه میراث فرهنگی ناملموس از فعالیت‌های «خدمات عمومی» بهره می‌برند؟ از میان ۴۴ فعالیت برگزار شده کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سفالگری با ۱۷/۸۷ درصد، روخوانی کتاب با ۷/۶۲ درصد و نقاشی با ۱۰/۱۳ مهم‌ترین خدمات برگزار شده در استان تهران بودند، اردو و سفر با ۱۲/۶۲ درصد،

نقاشی با ۸/۹۹ درصد و کاردستی با ۷/۱۹ درصد از مهم‌ترین فعالیت‌های اجرا شده در استان اصفهان هستند. روخوانی کتاب با ۱۵/۴۹ درصد، سفالگری با ۱۰/۱۳ درصد، مسابقات با ۸/۹۱ درصد مهم‌ترین فعالیت‌های برگزار شده از میان ۴۴ فعالیت در استان آذربایجان شرقی هستند. نقاشی با ۸/۱۱ درصد و قصه‌گویی با ۸/۰۳ درصد و بازی و سرگرمی با ۷/۸۰ درصد از پررنگ‌ترین فعالیت‌های خدمات عمومی در استان همدان است. نقاشی با ۹/۳۵ درصد، بازی و سرگرمی با ۹/۰۶ درصد و روخوانی کتاب با ۷/۲۴ درصد از مهم‌ترین خدمات عمومی اجرا شده در استان خراسان رضوی است.

جدول ۳- میزان بهره‌مندی کتابخانه‌های استان‌های مورد مطالعه از خدمات عمومی در زمینه میراث فرهنگی

ناملموس (۲۰۱۵-۲۰۰۶)

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه		خدمات عمومی	
استان تهران	41789	درصد فراوانی هریک از خدمات عمومی در استان تهران	6.23
استان اصفهان	34951	درصد فراوانی هریک از خدمات عمومی استان اصفهان	5.89
استان آذربایجان شرقی	9221	درصد فراوانی هریک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	1.89
استان همدان	21939	درصد فراوانی هریک از خدمات عمومی استان همدان	8.03
استان خراسان	20173	درصد فراوانی هریک از خدمات عمومی استان خراسان	6.85
شعبه خروانی	43192		6.44
کتاب	51162		7.62
شعبه خروانی	43192		6.44
کتاب	51162		7.62
شعبه خروانی	43192		6.44
کتاب	51162		7.62

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه										
خدمات عمومی	استان تهران	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	استان اصفهان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	استان آذربایجان شرقی	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	استان همدان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان همدان	استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان
معرفی کتاب	30128	4.49	19784	3.33	44169	9.06	12383	4.53	8963	3.04
بحث کتاب	14102	2.10	8696	1.46	1693	0.35	7673	2.81	4743	1.61
بحث آزاد	15946	2.38	10871	1.83	2401	0.49	7934	2.90	4947	1.68
معرفی شخصیت	23452	3.49	15317	2.58	3602	0.74	9238	3.38	3595	1.22
معرفی سرزمین	12802	1.91	6128	1.03	9218	1.89	4417	1.62	1166	0.40
معرفی وقایع و ایام	23341	3.48	11954	2.01	3172	0.65	9570	3.50	3780	1.28
نشریه‌نگاری	14166	2.11	12211	2.06	16043	3.29	3431	1.26	3976	1.35

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه									
خدمات عمومی	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
تحقیق	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
مسابقات	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
کار دستی	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
بازی و سرگرمی	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
نمایش اجرا یافته و مسکن	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
مستقر و فیلم	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
نمایش خلاق	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران	تهران
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	16062	23532	42279	47472	3946	18688	23911	10285	2.39
استان اصفهان	173	2.31	7.19	6.06	0.76	3.07	3.23	13733	3.51
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	1137	43415	8395	9030	6571	5733	30058	10285	1.73
استان آذربایجان شرقی	0.23	8.91	1.72	1.85	1.35	1.18	6.17	10285	0.23
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	1956	9159	10038	21305	1135	7367	7320	10285	0.23
استان همدان	0.72	3.35	3.67	7.80	0.42	2.70	2.68	10285	0.72
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان همدان	3226	7522	18239	26668	1718	9184	9509	10285	0.72
استان خراسان	1.10	2.55	6.19	9.06	0.58	3.12	3.23	10285	1.10
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	16062	23532	42279	47472	3946	18688	23911	10285	1.10

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه									
خدمات عمومی	اردو و سفر	بازدیدها	چشم‌پوشی و گردهمایی	شرکت در مراسم	بازدید از مرکز	معرفی مشاغل	سایر فعالیت‌های فرهنگی	استان تهران	2137
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	0.32	0.27	1.29	0.35	1.95	0.69	3.17	استان اصفهان	74949
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	12.62	0.30	1.12	0.44	0.47	0.23	3.19	استان آذربایجان شرقی	4513
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	0.93	0.41	1.88	3.76	2.04	0.72	2.11	استان همدان	442
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان همدان	0.16	0.23	1.06	0.63	0.65	0.78	3.65	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	517
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	0.18	0.54	1.00	0.20	2.00	0.35	4.46	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	2954
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	1603	2896	1710	582	5897	1039	13130		

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه											
خدمات عمومی	تهائمی	خوشنویسی	سنگاگری	سرود	نمایش عروسکی	عکاسی	همراهی دستی و بومی	1858	0.28	456	0.08
استان تهران	68006	39282	119901	14864	16929	1019					
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	10.13	5.85	17.87	2.21	2.52	0.15					
استان اصفهان	53341	5802	21261	10903	3169	778					
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	8.99	0.98	3.58	1.84	0.53	0.13					
استان آذربایجان شرقی	1642	2513	49349	20266	4886	2271					
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	0.34	0.52	10.13	4.16	1.00	0.47					
استان همان	22176	12404	12555	2241	1917	322					
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان همان	8.11	4.54	4.59	0.82	0.70	0.12					
استان خراسان	27523	8679	17340	1478	2149	1407					
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	9.35	2.95	5.89	0.50	0.73	0.48					

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه								
خدمات عمومی	فصلنامه‌سازی و پروانه‌های	سایر فعالیت‌های هنری	طرح‌های ادبی	کارگاه شعر	کارگاه داستان	سایر فعالیت‌های ادبی	نجوم	
استان تهران	2499	4893	24994	36929	7134	12752	13764	
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	0.37	0.73	3.72	5.50	1.06	1.90	2.05	
استان اصفهان	623	3512	20505	1992	4311	7106	6863	
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	0.10	0.59	3.45	0.34	0.73	1.20	1.16	
استان آذربایجان شرقی	4879	2315	4592	2330	7760	3413	8366	
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	1.00	0.48	0.94	0.48	1.59	0.70	1.72	
استان همدان	95	1074	8695	763	1392	2762	1029	
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان همدان	0.03	0.39	3.18	0.28	0.51	1.01	0.38	
استان خراسان	308	1547	14151	1736	5183	8651	420	
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	0.10	0.53	4.81	0.59	1.76	2.94	0.14	

میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه															
خدمات عمومی	استان تهران	سایر فعالیت‌های علمی	19151	سبب‌شناسی زیست	275	آشنایی با قرآن	11517	آشنایی با جدیدت	8173	آشنایی با احکام	2833	سایر فعالیت‌های اسلامی	3174	سایر فعالیت‌های کل برنامه	671134
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	استان اصفهان	0.84	2480	0.23	688	1.11	3258	0.94	2782	0.53	1549	0.90	2659	100.00	294448
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان اصفهان	استان همدان	1.72	3556	0.38	361	1.39	5292	0.81	3993	0.34	2937	0.66	4392	100.00	273288
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان آذربایجان شرقی	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	5.03	24533	0.57	2768	1.03	5020	0.23	1139	0.30	1460	0.67	3251	100.00	487264
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	10206	10206	2267	2267	8258	8258	4823	4823	2037	2037	3938	3938	593659	593659
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	2.85	2480	0.04	688	1.72	3258	1.22	2782	0.42	1549	0.47	2659	100.00	294448
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	0.84	2480	0.23	688	1.11	3258	0.94	2782	0.53	1549	0.90	2659	100.00	294448
درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی استان خراسان	0.84	2480	0.23	688	1.11	3258	0.94	2782	0.53	1549	0.90	2659	100.00	294448

از مجموع فعالیت‌های خدمات عمومی در ۵ استان مورد مطالعه، سفالگری با ۹/۵۰ درصد، روخوانی کتاب با ۸/۱۹ درصد و نقاشی با ۷/۴۴ درصد بیشترین فعالیت‌های اجرا شده در این ۵ استان در سال‌های مورد مطالعه بودند.

جدول ۴ برای پاسخ به پرسش شاخص‌ترین فعالیت "خدمات عمومی" در کتابخانه‌های کانون با توجه به فراوانی استفاده کاربران در استان‌های مورد مطالعه چگونه بوده است؟ ترسیم شده است.

جدول ۴- میزان بهره‌مندی کاربران کتابخانه‌های استان‌های مورد مطالعه از خدمات عمومی در زمینه میراث

فرهنگی ناملموس

خدمات عمومی	استان تهران	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان تهران	استان اصفهان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان اصفهان	استان آذربایجان شرقی	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان آذربایجان	استان همدان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان همدان	استان خراسان	درصد فراوانی هر یک از خدمات عمومی در استان خراسان
تصویرگری	910612	7.25	569657	7.59	7694	5.20	254516	8.18	283933	8.28
شماره‌خوانی	734912	5.85	294469	3.93	5166	3.49	153985	4.95	153395	4.47
روخوانی کتاب	740709	5.89	335596	4.47	8062	5.44	162133	5.21	215136	6.28
معرفی کتاب	458661	3.65	242683	3.24	4480	3.03	132349	4.25	97771	2.85
بصفت کتاب	217298	1.73	104301	1.39	1899	1.28	80579	2.59	47981	1.40

1.48	50825	2.78	86504	1.60	2366	1.88	140976	1.74	218911	آباد
1.67	57343	3.55	110483	2.08	3073	2.74	205441	3.13	393802	شخصیت
0.43	14719	1.70	52983	0.54	796	0.79	58928	16.94	2128911	تعمیر
1.56	53537	3.75	116745	1.89	2805	2.51	188249	3.27	411426	آباد
0.75	25712	0.86	26913	1.55	2298	1.29	96897	1.35	169387	تعمیر
0.61	21021	0.53	16626	0.87	1291	1.23	92067	1.39	175033	تعمیر
2.74	93802	3.79	117947	2.37	3514	2.72	203802	3.79	476398	تعمیر
5.84	200102	3.61	112412	6.26	9276	7.38	553864	5.69	715361	تعمیر
8.92	305938	7.81	243121	6.28	9297	6.51	488709	6.87	862957	تعمیر

0.99	33929	0.40	12420	0.49	730	1.90	142401	0.71	89463	اجرای نمایش موردسعی
4.15	142429	3.09	96081	3.00	4447	4.77	358129	3.04	382383	نمایش و نقد فیلم
3.70	126987	2.75	85465	2.01	2973	3.61	270844	3.22	404795	نمایش خلاق
0.23	8038	0.23	7065	0.21	313	0.21	15582	0.33	41625	اردو و سفر
1.22	41767	0.51	15730	0.51	751	0.69	51449	0.33	40874	بازدیدها
3.00	102684	3.07	95531	2.35	3482	3.55	266017	2.22	279014	چشم‌انداز مسوولان گروه و مدیران
0.64	22008	1.53	47556	0.56	834	1.21	90403	0.50	63055	شرکت در مراسم
5.51	188858	1.77	55164	2.15	3181	3.68	275714	3.87	486492	بازدید از مرکز

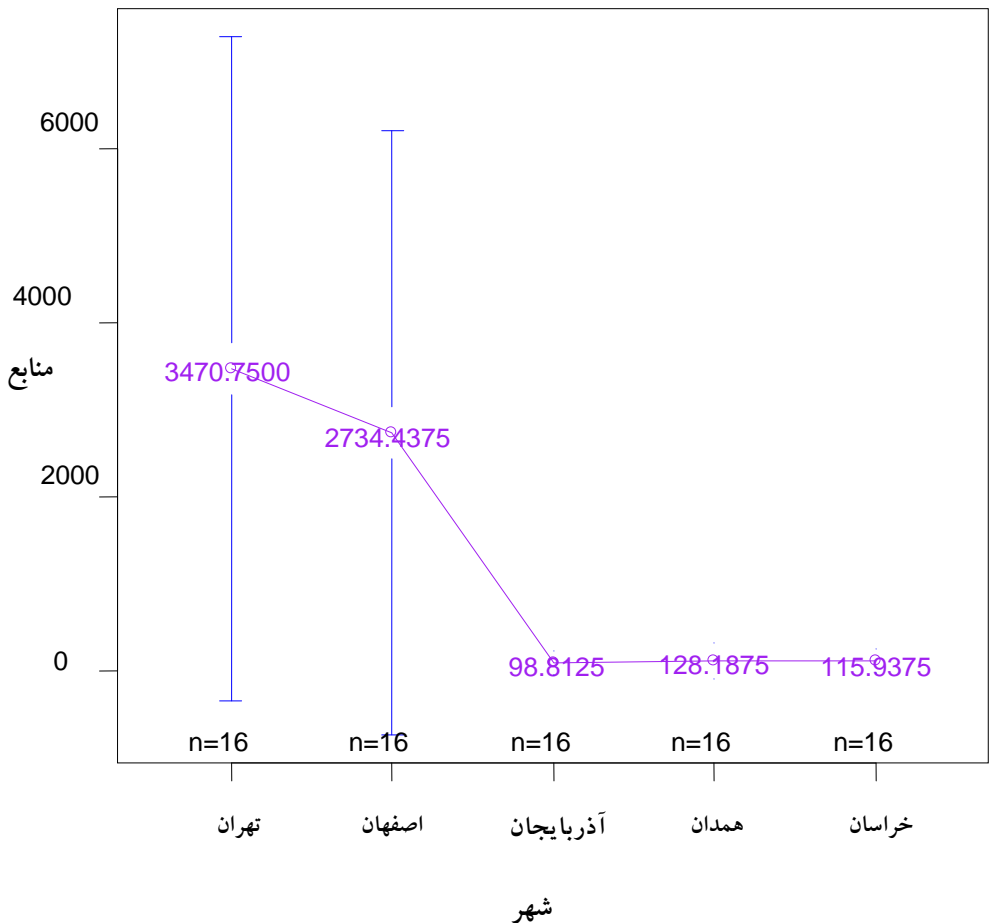
0.39	13362	0.78	24217	0.24	348	0.26	19200	0.72	90032	لگوناگون
4.82	165069	3.93	122238	5.47	8101	3.42	256287	4.51	566883	کمیته اجرایی و مشاوران
6.97	238878	7.95	247280	12.80	18948	8.85	663606	6.64	834426	مشاوران
1.73	59204	2.76	85943	2.15	3186	0.76	57315	2.68	336366	مسئولین
4.59	157329	4.19	130246	3.62	5356	3.52	264398	4.26	534951	کارکنان
0.53	18095	0.80	24877	1.23	1815	2.01	150701	1.30	163443	مدیران
0.76	26050	0.56	17300	0.37	552	0.51	38442	0.24	30302	مسئولین
0.23	7750	0.05	1428	0.19	278	0.10	7539	0.17	21320	مسئولان

مجموعه و دسته، گروه	23422	0.19	6420	0.09	539	0.36	9214	0.30	17935	0.52
فصلنامه‌های تخصصی	19205	0.15	5824	0.08	665	0.45	1097	0.04	3019	0.09
گروه تخصصی سلامت جامعه	37521	0.30	31414	0.42	2225	1.50	8683	0.28	13147	0.38
طرح‌های ادبی	431267	3.43	308574	4.11	4931	3.33	74172	2.38	128779	3.76
کارگاه‌ها	29028	0.23	18374	0.24	369	0.25	6336	0.20	13094	0.38
کارگاه دانش	55720	0.44	44105	0.59	1158	0.78	10793	0.35	40498	1.18
مجموعه تخصصی سلامت جامعه	92683	0.74	88845	1.18	7760	5.24	27495	0.88	69908	2.04
مجموعه	97708	0.78	86341	1.15	664	0.45	10695	0.34	5169	0.15
مجموعه تخصصی سلامت جامعه	89198	0.71	119449	1.59	2348	1.59	41090	1.32	30283	0.88

0.22	7702	0.13	3911	0.20	294	0.43	32364	0.04	4933	همین دست بستیم؟
1.11	37983	1.77	55134	3.28	4860	1.48	111370	1.61	202581	آنرا با قرآن
1.02	34930	1.38	43061	0.70	1035	0.88	65946	1.03	128996	آنرا با حدیث
0.61	20815	1.08	33573	0.88	1296	0.36	27282	0.36	45452	لمکسر یا مخفی
0.91	31181	1.63	50747	1.77	2627	0.69	51558	0.51	64464	همین اسرار که تالیف کرده ایم
100.00	342809 5	100.00	311183 8	100.00	1480 83	100.00	750153 2	100.00	12565408	آنرا بپوشانیم و آنرا بپوشانیم

از نظر میزان استفاده کاربران از فعالیتهای خدمات عمومی، معرفی سرزمین با ۱۶/۹۴ درصد، قصه‌گویی با ۷/۲۵ درصد و بازی و سرگرمی با ۶/۸۷ درصد از پر مراجعه‌ترین خدمات عمومی اجرا شده در استان تهران در سال‌های مورد بررسی بودند. نقاشی با ۸/۸۵ درصد، قصه‌گویی با ۷/۵۹ درصد و کاردستی با ۷/۳۸ درصد از مهم‌ترین فعالیتهای خدمات عمومی در استان اصفهان بودند که بیشترین فراوانی را از نظر کاربران داشتند. نقاشی با ۱۲/۸۰ درصد، بازی و سرگرمی با ۶/۲۸ درصد و کاردستی با ۶/۲۶ درصد مهم‌ترین خدمات عمومی از نظر استفاده کاربران در استان آذربایجان شرقی بودند. قصه‌گویی با ۸/۱۸ درصد، نقاشی با ۷/۹۵ درصد و بازی و سرگرمی با ۷/۸۱ درصد بیشترین میزان فراوانی را از نظر کاربران در استان همدان به خود اختصاص داده است. در استان خراسان رضوی نیز بازی و سرگرمی با ۸/۹۲ درصد، قصه‌گویی با ۸/۲۸ درصد و نقاشی با ۶/۹۷ درصد بیشترین کاربران را از نظر استفاده از خدمات عمومی داشته است.

در مجموع از نظر انتقال میراث فرهنگی از جنبه خدمات عمومی برگزار شده در کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، در ۵ استان مورد بررسی و در سال‌های مورد بررسی، معرفی سرزمین با ۸/۴۳ درصد، قصه‌گویی با ۷/۵۷ درصد و نقاشی با ۷/۴۹ درصد بیشترین تأثیر را در جذب کاربران داشتند.

پاسخ به فرضیه‌های پژوهش

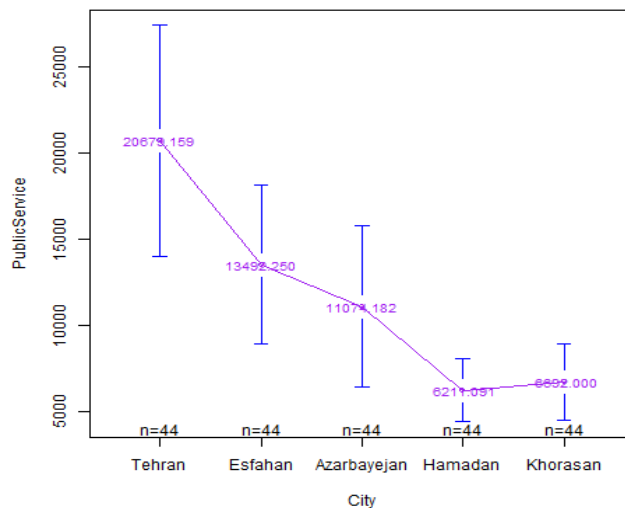
پاسخ فرضیه اول: بین استان‌های مورد بررسی در میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس تفاوت معناداری وجود دارد.

با توجه به نمودار بالا با اطمینان ۹۵ درصد نمی‌توان نتیجه گرفت که میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس در ۵ استان یکسان است. ولی با اطمینان تقریباً ۹۴ درصد می‌توان اظهار داشت که میزان امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس ۵ استان با هم یکسان است.

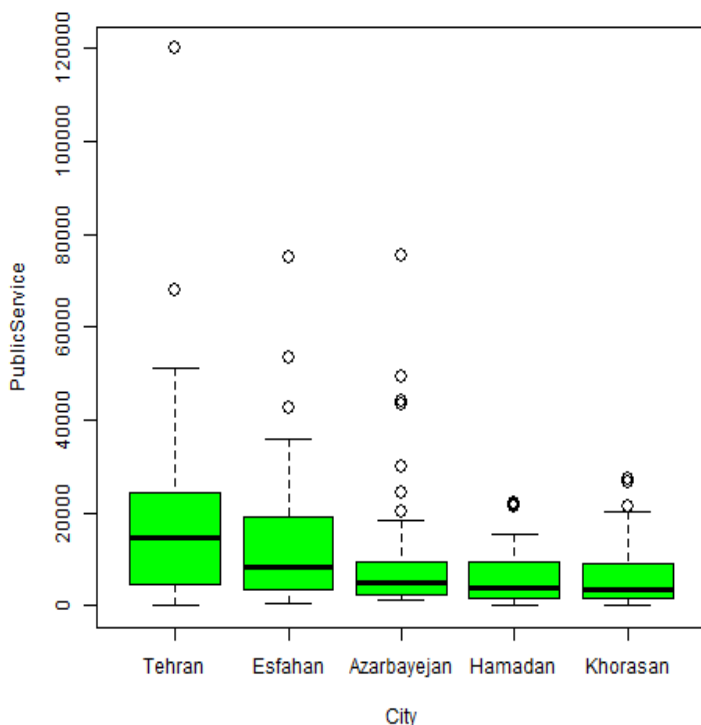
در ادامه پاسخ به این فرضیه از آزمون دانکن جهت آشکارسازی اختلاف میانگین‌های جفتی استفاده می‌شود. همانطور که میانگین امانت ۵ استان نشان می‌دهد بین استان‌های خراسان رضوی، همدان و آذربایجان شرقی میزان امانت تفاوت چندانی نشان نمی‌دهد.

پاسخ فرضیه دوم: بین استان‌های مورد بررسی در میزان استفاده کاربران از خدمات عمومی مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس تفاوت معناداری وجود دارد.

شکل زیر میانگین ۵ استان به همراه فواصل اطمینان ۹۵ درصدی میانگین سرویس خدمات را نشان می‌دهد مشاهده می‌شود از تهران به سمت خراسان میانگین خدمات کاهش می‌یابد.

از آنجایی که میانگین تحت تأثیر مشاهدات پرت قرار می‌گیرد باید میانه خدمات سرویس را نیز بررسی نماییم شکل زیر نمودار جعبه‌ای مربوط به ۵ استان را نشان می‌دهد از شکل مشخص است که برخلاف میانگین خدمات سرویس، میانه خدمات سرویس از تهران به خراسان در حال کاهش است. یعنی از شکل مشخص است که ۵۰ درصد خدمات در تهران کمتر از ۲۰۰۰۰ است در حالی که در خراسان ۵۰ درصد خدمات کمتر از حدود ۱۰۰۰۰ است این یعنی کاهش.

اکنون به جای بررسی شهودی به بررسی مقایسه میانگین‌های خدمات عمومی ۵ استان با انجام طرح آنالیز واریانس یک طرفه و با سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌پردازیم. از نتایج حاصل از جدول زیر با توجه به پی مقدار $pvalue = 1.37e^{-05}$ که کمتر از ۰,۰۵ است بنابراین در سطح معناداری ۰,۰۵ فرض اینکه میانگین خدمات عمومی این ۵ استان یکسان است رد می‌شود. به عبارتی با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت میانگین خدمات این ۵ استان با هم متفاوت است. توجه شود عدد $e = 10$ می‌باشد.

اگر میانگین کل تعداد خدمات عمومی را بعنوان یک شاخص در نظر بگیریم میزان اثر هر شهر در این تعداد به این شکل نتیجه می‌شود: تهران ۹۰۴۹، اصفهان ۱۸۶۳، آذربایجان ۵۵۶-، همدان ۵۴۱۹-، خراسان ۴۹۳۸-.

به عبارتی سه استان آخر اثر منفی در تعداد خدمات عمومی داشته‌اند (کمتر دریافت شده است).

اکنون که میانگین خدمات استان‌ها یکسان نیست به این تحلیل می‌پردازیم که کدام استان‌ها با هم اختلاف داشته‌اند با توجه به نتایج آزمون دانکن با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که تهران با اطمینان ۹۵ درصد با بقیه متفاوت است در حالی که سه شهر آخر با هم مساوی و شهر همدان و اصفهان نیز تفاوت چندانی ندارند.

نتیجه‌گیری

در بررسی نقش کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در انتقال میراث فرهنگی ناملموس در استان‌های مورد مطالعه (تهران، آذربایجان شرقی، اصفهان، همدان و خراسان رضوی) مشاهده گردید که سال ۲۰۰۶ میلادی با ۲۵/۰۳ درصد امانت منابع مرتبط با میراث فرهنگی ناملموس، کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بیشترین سهم را در انتقال این موضوع داشته‌اند و کمترین سهم مربوط به سال ۲۰۱۴ میلادی با ۱/۱۲ درصد می‌باشد. همچنین در کل سال‌های مورد مطالعه، استان تهران با ۲۰/۵۸ درصد رتبه اول را در انتقال میراث فرهنگی ناملموس (امانت کتاب‌های مرتبط با این موضوع) به خود اختصاص داده است و استان‌های اصفهان با ۱۸/۵۲ درصد، استان آذربایجان شرقی با ۵/۳۶ درصد، استان همدان با ۵/۲۴ درصد و استان خراسان با ۴/۴۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ادبیات شفاهی مهم‌ترین موضوع از منابع به امانت رفته در حوزه میراث فرهنگی ناملموس در استان‌های تهران و اصفهان است. موضوع معرق‌کاری روی چوب و قلم‌زنی از مهم‌ترین موضوع در حوزه میراث فرهنگی ناملموس است که در استان‌های همدان و آذربایجان شرقی به امانت رفته است ادبیات شفاهی کودکان پراستفاده‌ترین موضوع در استان خراسان رضوی است. در کل شاخص‌ترین حوزه موضوعی به امانت رفته در کل کتابخانه‌های مورد بررسی، موضوع ادبیات شفاهی با ۵۲/۴۳ درصد، معرق‌کاری روی چوب و قلم‌زنی با ۱۴/۵ درصد و طبیعت و سرگرمی با ۸/۸۲ درصد می‌باشد.

از میان ۴۴ فعالیت برگزار شده توسط کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سفالگری با ۱۷/۸۷ درصد در استان تهران، اردو و سفر با ۱۲/۶۲ درصد در استان اصفهان، روخوانی کتاب با ۱۵/۴۹ درصد در استان آذربایجان شرقی، نقاشی با ۸/۱۱ درصد در استان همدان و نقاشی با ۹/۳۵ درصد در استان خراسان رضوی پر فراوانی‌ترین فعالیت‌های خدمات عمومی اجرا شده در این ۵ استان است. در مجموع از کل فعالیت‌های اجرا شده در حوزه خدمات عمومی در کتابخانه‌های استان‌های مورد مطالعه سفالگری با ۹/۵۰ درصد، روخوانی کتاب با ۸/۱۹ درصد و نقاشی با ۷/۴۴ درصد بیشترین فراوانی را داشته‌اند. از نظر فراوانی استفاده کاربران از فعالیت‌های خدمات عمومی در استان‌های مورد مطالعه، معرفی سرزمین با ۱۶/۹۴ درصد در استان تهران، نقاشی با ۸/۸۵ درصد در استان اصفهان، نقاشی با ۱۲/۸۰ درصد در استان آذربایجان شرقی، قصه‌گویی با ۸/۱۸ درصد در استان همدان و بازی و سرگرمی با ۸/۹۲ درصد در استان خراسان رضوی نخستین رتبه را از میان ۴۴ فعالیت خدمات عمومی به خود اختصاص داده بودند و در مجموع ۵ استان، معرفی سرزمین با ۸/۴۳ درصد، قصه‌گویی با ۷/۵۷ درصد و نقاشی با ۷/۴۹ درصد بیشترین تأثیر را در جذب کاربران در طول سال‌های مورد مطالعه داشتند. با توجه به اینکه تا کنون در کشور ایران چنین پژوهشی صورت نپذیرفته است این پژوهش می‌تواند مقدمه‌ایی در زمینه کیفیت خدمات عمومی و میزان مشارکت مردم در نحوه ارائه این خدمات باشد.

منابع

(کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان) بازیابی شده در ۱۳۹۹/۰۲/۰۷، آدرس سایت:

<http://fa.wikipedia.org>

(میراث جهانی) بازیابی شده در ۱۳۹۹/۰۲/۰۷، آدرس سایت: <http://www.vmic.ir>

Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage. (2003)

Retrieved April 26, 2020, from

[https://en.wikipedia.org/wiki/Convention_for_the_Safeguarding_of_the_Intangible_Cultural_Heritage.](https://en.wikipedia.org/wiki/Convention_for_the_Safeguarding_of_the_Intangible_Cultural_Heritage)

- Guanglong, Cai (2007) “*The Social Orientation of Library Safeguarding the Intangible Cultural Heritage*”, Library and information, issue 02.
- 6.Mo, Liu(2008) “*The Role of the Library in the Protection of the Intangible Cultural Heritage*”, Library work and study, issue 01.
- 7.Jin-hua, Bie (2008)” *A Literature Review on the Protection and Utilization of China's Intangible Cultural Heritage*”, Tourism Forum, issue 06.
- 8.Change, Zhu(2009), “*Protection of Intangible Heritages in Minority Areas and the Function of the university Library- Taking the West Hunan Provinces As an Example*”, Journal of the Library Science.
- 9.Ekwelem, V.O. (2011)”*Preservation of cultural heritage: The strategic role of the Library and Informtion Science Professionals in South East Nigeria*”, Library Philosophy and practice.
- 10.Minfang , Chen (2011)” *On the Responsibilities and Actions of Library in the Protection of Intangible Cultural Heritages*”, Library work and study, issue 01.
- 11.Na, Liu(2013), “*Function of the Library in Protection of Intangible Cultural Heritage*”, Journal of Nan change college of Education.
- 12.Meihua, Zhang(2013) “*Study on the Construction of Intangible Cultural Heritage Characteristic Database of Local University Library—Take the Characteristic Database Construction of Taizhou Culture for Instance*” , Shanxi library, issue 01.